

Міністерство науки і освіти України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства і міжнародного бізнесу

06-01-268М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи з
навчальної дисципліни

**«АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ В МІЖНАРОДНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ»**

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП
усіх форм навчання

Схвалено науково-
методичною радою НУВГП
Протокол № 5
Від 20.10.2021 року

Рівне – 2021

Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Аналіз та прогнозування в міжнародних економічних відносинах» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП усіх форм навчання [Електронне видання] / Гарнага О. М. – Рівне : НУВГП, 2021. – 24 с.

Укладач:

Гарнага О. М., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства та міжнародного бізнесу.

Відповідальна за випуск: Кушнір Н. Б., к.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства та міжнародного бізнесу.

Вчений секретар
науково-методичної ради:

Костюкова Т. А.

© О. М. Гарнага, 2021
© НУВГП, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.	3
1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.	4
2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
3. САМОСТІЙНА РОБОТА	13
3.1. ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО САМОСТІЙНУ РОБОТУ	13
3.2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ НАПИСАННЯ ЗВІТУ ПРО САМОСТІЙНУ РОБОТУ	14
4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	18
ДОДАТОК А. Зразок оформлення титульної сторінки	24

ВСТУП

Підготовка кваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на європейському та внутрішньому ринках праці, здатних до компетентної, відповідальної й ефективної діяльності за своєю спеціальністю на рівні світових стандартів неможливе без засвоєння матеріалу практичних занять та систематичної самостійної роботи.

Метою методичних вказівок є визначення вимог та умов, необхідних для організації практичних занять та самостійної навчальної й наукової праці студентів.

Ці методичні вказівки спрямовані на вирішення таких головних завдань:

- створення умов для реалізації єдиного підходу до організації практичних занять та самостійної роботи студентів;
- сприяння формуванню у студентів навичок самостійної навчальної, науково-дослідної й практичної роботи;
- сприяння розвитку й поглибленню професійних, наукових і практичних інтересів студентів;
- сприяння формуванню професійних якостей, знань, умінь і навичок майбутніх фахівців та гармонійного розвитку

особистості студента.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасного фундаментального, конструктивного мислення та системи спеціальних знань з аналізу і прогнозування в міжнародних економічних відносинах.

Завданням дисципліни є вивчення міжнародних економічних відносин, що мають місце у системі світового господарства та застосування аналітико-прогностичних методів для їх дослідження.

В даній розробці наводяться загальні рекомендації щодо вивчення дисципліни, перелік тем до практичних занять та виконання самостійної роботи, список рекомендованої літератури та питання гарантованого рівня знань.

В кінці навчального семестру передбачено форму контролю – іспит.

Перелік компетентностей, якими оволодівають здобувачі вищої освіти у процесі вивчення дисципліни:

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

ПРН 13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

До переліку соціальних, «м'яких» навичок можна віднести: аналітичні навички, формування власної думки, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до комплексного вирішення проблеми, економічна компетентність та інші.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Поняття аналізу і прогнозування та етапи їх формування в міжнародних економічних відносинах

Навчальні питання для розгляду на практичному занятті:

1. Поняття «аналіз» і «прогнозування» в міжнародних економічних відносинах.
2. Завдання аналізу і прогнозування.
3. Етапи становлення аналізу МЕВ та їх сутність.
4. Види прогнозування.
5. Чотири основних сценаріїв майбутнього.
5. Структура однополюсного світу. Біполярний світ.
6. Виклики глобалізації для аналізу зовнішньої політики.
7. Співвідношення традиційної та нової парадигм у аналізі зовнішньої політики

Завдання для роботи на практичному занятті:

1. Усне обговорення та навчальна дискусія за навчальними питаннями для розгляду на практичному занятті.
2. Презентація доповідей на практичному занятті.

Питання для обговорення:

1. Яку роль відіграють міжнародні економічні відносини в забезпеченні функціонування держави?
2. Дайте визначення поняття «зовнішньої політики» та назвіть основні її завдання.
3. Дайте визначення поняття «аналіз» в міжнародних економічних відносинах.
4. Яку роль відіграє прогнозування в міжнародних економічних відносинах?
5. Назвіть основні завдання прогнозування.
6. Які виділяють види прогнозування?
7. У чому полягають прогнози Дж. Модельського, Дж. Аррігі, І. Уоллестайна, Дж. Голдстайна, С. Хантінгтона, К. Уолтса, Х. Макрея?

8. Виділіть етапи становлення аналізу в міжнародних економічних відносинах та охарактеризуйте їх сутність.
9. Охарактеризуйте початковий етап становлення аналізу в міжнародних економічних відносинах (друга полов. 50-х рр.).
10. Виокреміть напрямки аналізу зовнішньої політики.
11. У чому полягають виклики глобалізації для аналізу в міжнародних економічних відносинах?
12. У чому полягає співвідношення традиційної та нової парадигм у аналізі в міжнародних економічних відносинах?

Література:

Основна: 3, 4, 5, 7, 10, 11, 16, 24, 25.

Додаткова: 2, 9, 11, 16, 22.

Тема 2. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів міжнародних відносин

Навчальні питання для розгляду на практичному занятті:

1. Поняття суб'єкта міжнародних відносин.
2. Міжнародно-правовий статус суб'єкта міжнародних відносин.
3. Інтереси суб'єктів міжнародних відносин.
4. Структура інтересів суб'єкта. Стратегічні й поточні цілі. Інтереси явні і приховані.
5. Поведінка держави на міжнародній арені.
6. Суб'єкти міжнародних відносин в структурах міжнародних організацій. Форми участі. Правовий статус. Аналіз цілей. Виявлення особливостей участі й поведінки.
7. Аналіз діяльності представників держави в міжнародних відносинах.

Завдання для роботи на практичному занятті:

1. Усне обговорення та навчальна дискусія за навчальними питаннями для розгляду на практичному занятті.
2. Презентація доповідей на практичному занятті.

Питання для обговорення:

1. Дайте визначення поняття суб'єкта міжнародних відносин.
2. У чому полягає міжнародно-правовий статус суб'єкта міжнародних відносин?

3. Визначте роль інтересу суб'єктів міжнародних відносин.
4. Визначте структуру інтересів суб'єкта.
5. Яким чином можна охарактеризувати поведінку держави на міжнародній арені? Визначте способи врахування поведінки держави.
6. Визначте суб'єкти міжнародних відносин в структурах міжнародних організацій.
7. У чому полягає аналіз діяльності представників держави в міжнародних відносинах?
8. Визначте методи використання суб'єктивного фактора в міжнародних відносинах.

Література:

Основна: 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 18, 19, 20.

Додаткова: 4, 10, 11, 16, 18, 20, 22, 23.

Тема 3. Інформаційне забезпечення аналізу та прогнозування в міжнародних економічних відносинах

Навчальні питання для розгляду на практичному занятті:

1. Особливості відбору інформації при аналізі в МЄВ.
2. Ступінь надійності, рівень суб'єктивності та об'єктивності, часткова та комплексна інформація, рівень доступності.
3. Проблема профільної та фонові інформації.
4. Збір інформації. Первинна і вторинна інформація.
5. Джерела інформації в сфері МЄВ. Документальні джерела. ЗМІ як джерело інформації. Спостереження. Види спостереження.
6. Канали надходження інформації. Офіційні канали інформації.

Завдання для роботи на практичному занятті:

1. Усне обговорення та навчальна дискусія за навчальними питаннями для розгляду на практичному занятті.
2. Презентація доповідей на практичному занятті.

Питання для обговорення:

1. Визначте критерії орієнтування у інформаційному масиві.
2. У чому полягають особливості відбору інформації при аналізі в міжнародних економічних відносинах?

3. У чому визначається ступінь надійності, рівень суб'єктивності та об'єктивності, часткова та комплексна інформація, рівень доступності?
4. Визначте роль комплексу профільної і фонові інформації у міжнародних економічних відносинах, зв'язок комплексу з первинної та вторинної (похідною) інформацією.
5. Виділіть основні джерела інформації в сфері міжнародних економічних відносин.
6. У чому полягає роль інформаційної бази для аналізу міжнародних економічних відносин?
7. Охарактеризуйте поняття каналів надходження інформації. Офіційні канали інформації.

Література:

Основна: 2, 4, 7, 9, 10, 11, 12, 22, 25.

Додаткова: 8, 12, 13, 14, 15, 24.

Тема 4. Аналітичний апарат в міжнародних економічних відносинах

Навчальні питання для розгляду на практичному занятті:

1. Традиційний аналіз документу.
2. Контент-аналіз.
3. Когнітивне картування. Побудова картосхеми понять. Інтерпретація результатів когнітивного картування.
4. Івент-аналіз. Інтент-аналіз. Дискурс-аналіз Метод комісій.
5. Нарада як спосіб здійснення групових експертних оцінок.
6. Семінар як низько ефективний спосіб організації роботи експертів.
7. Брейнстормінг. Основні принципи та етапи брейнстормінгу.
8. Склад експертної групи в мозковому штурмі. Феномен групового мислення. Роль модератора в брейнстормінгу.
9. Метод синектики. Дельфійський метод. Аналіз факторів зовнішнього середовища ситуації. SWOT-аналіз.
10. Оцінка стратегічних ризиків держави на міжнародній арені та можливих негативних наслідків.

Завдання для роботи на практичному занятті:

1. Усне обговорення та навчальна дискусія за навчальними питаннями для розгляду на практичному занятті.
2. Презентація доповідей на практичному занятті.

Питання для обговорення:

1. Визначте поняття та види документів.
2. Традиційний аналіз документу.
3. Визначте сутність контент-аналізу.
4. Виокремте основні завдання та види контент-аналізу.
5. У чому полягає процедура контент-аналізу?
6. У чому полягає сутність когнітивного картування. Поняття, завдання та процедура.
7. Що таке картосхема понять.
8. Назвіть основні види групових експертних оцінок.
9. У чому полягає сутність методу комісій?
10. Сутність наради як способу здійснення групових експертних оцінок.
11. Яка роль семінару як способу організації роботи експертів.
12. Визначте сутність брейнстормінгу. Основні принципи та етапи брейнстормінгу.
13. У чому полягає метод синектики, дельфійського методу?
14. Розкрийте сутність ситуаційного аналізу, методики проведення ситуаційного аналізу.
15. Особливості аналізу факторів зовнішнього середовища ситуації.
16. Охарактеризуйте сутність SWOT-аналізу.
17. Яку роль виконує аналіз місця і ролі держави в багатополярній геополітичній моделі сучасного світу. Особливості визначення стратегічних цілей зовнішньої політики держави.
18. Охарактеризуйте особливості визначення союзників і конкурентів на певному етапі розвитку держави.
19. Визначте сфери і регіони співробітництва та сфери і регіони конкуренції з окремими державами світу.
20. Яку роль виконує стратегічне партнерство і його перспективи. Критерії стратегічного партнерства.

21. Охарактеризуйте вибір ефективних засобів в реалізації стратегічних інтересів держави на міжнародній арені (воєнні, політичні, економічні, ідеологічні, культурні та ін.).
22. Оцініть стратегічні ризики держави на міжнародній арені та можливі негативні наслідки.
23. Визначте сутність методики Б. Корані. Інтерпретація результатів когнітивного картування.
24. Визначте сутність івент-аналізу, інтент-аналізу, дискурс-аналізу.

Література:

Основна: 1, 3, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 18, 19, 20, 28, 30, 31, 32.

Додаткова: 4, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 26.

Тема 5. Прогнозування у міжнародних економічних відносинах

Навчальні питання для розгляду на практичному занятті:

1. Фактори, які обумовлюють можливість прогнозування у міжнародних економічних відносинах.
2. Визначення об'єкта прогнозування.
3. Повнота, достовірність і точність даних про об'єкт прогнозування.
4. Прогнозування на основі причинних зв'язків. Прогнозування за аналогією.
5. Застосування теорії ймовірності при прогнозуванні.
6. Передбачення на основі стійких тенденцій розвитку міжнародних відносин.
7. Використання розвитку подій у певному напрямку при прогнозуванні. Статистичний матеріал у прогнозуванні МЄВ.
8. Врахування особового фактору в прогнозуванні. Врахування національного характеру та культурних особливостей народу при прогнозуванні МЄВ.

Завдання для роботи на практичному занятті:

1. Усне обговорення та навчальна дискусія за навчальними питаннями для розгляду на практичному занятті.
2. Презентація доповідей на практичному занятті.

Питання для обговорення:

1. Визначте об'єкт прогнозування, повноту, достовірність і точність даних про об'єкт прогнозування.
2. Визначте особливості формування гіпотези при прогнозуванні. Визначте можливі фактори зміни гіпотези.
3. У чому полягає прогнозування на основі причинних зв'язків?
4. У чому полягає прогнозування за аналогією?
5. Охарактеризуйте застосування теорії ймовірності при прогнозуванні. Передбачення на основі стійких тенденцій розвитку міжнародних відносин.
6. Охарактеризуйте використання розвитку подій у певному напрямку при прогнозуванні. Врахування циклічності в розвитку подій.
7. Визначте статистичний матеріал у прогнозуванні міжнародних економічних відносин.
8. У чому полягає врахування особового фактору в прогнозуванні зовнішньої політики?
9. У чому полягає врахування національного характеру та культурних особливостей народу при прогнозуванні зовнішньої політики?

Література:

Основна: 4, 6, 11, 13, 23, 24, 25, 25, 27, 28, 33, 34.

Додаткова: 13, 14, 15, 18, 21.

Тема 6. Принципи і основні методи прогнозування в міжнародних економічних відносинах

Навчальні питання для розгляду на практичному занятті:

1. Класифікація методів прогнозування за І.В. Бестужевим-Ладою: експертні (інтуїтивні) та фактографічні (формалізовані) методи.
2. Інтуїтивні методи (індивідуальні і колективні): метод інтерв'ю; метод деструктивної віднесеної оцінки; аналітичний метод тощо.
3. Фактографічні методи: статистичний; прогнозна екстраполяція та інтерполяція; метод історичних аналогій тощо.

4. Класифікація методів прогнозування за В.Я. Матвієнко: екстраполяційне та цільове прогнозування.
5. Поняття та зміст верифікації прогнозів. Види верифікації прогнозів: пряма, непряма, інверсійна, консеквентна верифікація, верифікація повторним досвідом, верифікація опонентом, верифікація врахуванням помилок, верифікація компетентним експертом.
6. Прогнозування впливів. Оцінка впливів.

Завдання для роботи на практичному занятті:

1. Усне обговорення та навчальна дискусія за навчальними питаннями для розгляду на практичному занятті.
2. Презентація доповідей на практичному занятті.

Питання для обговорення:

1. Дайте класифікацію методів прогнозування за І.В. Бестужевим-Ладою.
2. У чому полягає сутність фактографічних методів: статистичного; прогнозної екстраполяції та інтерполяції; методів історичних аналогій тощо.
3. Дайте класифікацію методів прогнозування (В.Я. Матвієнко): екстраполяційне та цільове прогнозування.
4. У чому полягає сутність методів якісного екстраполяційного прогнозування?
5. У чому полягає сутність методу кількісного екстраполяційного прогнозування (динамічні екстраполяційні методи)?
6. У чому полягає сутність методів цільового прогнозування: метод ізольованої генерації ідей; метод системної генерації ідей?
7. Дайте визначення методу «Дерево цілей». Методи планування у руслі цільового прогнозування.
8. Дайте визначення поняття та видів верифікації прогнозів.

Література:

Основна: 2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 22, 25, 27, 28, 35.

Додаткова: 2, 3, 11, 15, 20, 21.

Тема 7. Зовнішньоекономічний аналіз та прогнозування в структурі державного апарату країн Західної Європи

Навчальні питання для розгляду на практичному занятті:

1. Державні органи зовнішньої політики країн Західної Європи.
2. Законодавча основа організації зовнішньої політики цих країн.
3. Основні державні аналітичні центри в сфері зовнішньої політики.
4. Університетські наукові центри.
5. Приватні дослідницькі корпорації.
6. Вплив дослідницьких наукових центрів на прийняття зовнішньополітичних рішень.

Завдання для роботи на практичному занятті:

1. Усне обговорення та навчальна дискусія за навчальними питаннями для розгляду на практичному занятті.
2. Презентація доповідей на практичному занятті.

Питання для обговорення:

1. Визначте державні органи зовнішньої політики Франції, Німеччини, Великобританії.
2. У чому полягає законодавча основа організації міжнародних економічних відносин цих країн?
3. Визначте основні державні аналітичні центри в сфері міжнародних економічних відносин.
4. Охарактеризуйте університетські наукові центри.
5. Охарактеризуйте приватні дослідницькі корпорації.
6. Який вплив дослідницькі наукові центри мають на прийняття зовнішньополітичних рішень?

Література:

Основна: 2, 4, 7, 9, 10, 11, 12, 22, 25, 31.

Додаткова: 8, 12, 13, 14, 15, 24.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА

3.1. Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни є складання письмового звіту за темами, вказаними в п. 3.2. Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем.

Види самостійної роботи:

1. Письмовий звіт за темами, вказаними в п. 3.2.
2. Презентація наукової статті.
3. Написання наукової статті для публікації.
4. Підготовка виступу на студентську конференцію.

3.2. Перелік тем для написання звіту про самостійну роботу

1. Місце зовнішньополітичної діяльності в забезпеченні функціонування держави.
2. Поняття «зовнішньої політики».
3. Завдання зовнішньої політики.
4. Взаємодія зовнішньої та внутрішньої політики.
5. Поняття «аналіз» в зовнішньополітичній діяльності.
6. Джерела аналізу.
7. Завдання аналізу.
8. Поняття планування в зовнішньополітичній діяльності.
9. Завдання планування.
10. Види планування.
11. Аналіз і планування.
12. Стратегічний аналіз і стратегічне планування.
13. Прогнозування в зовнішньополітичній діяльності.
14. Завдання прогнозування.
15. Види прогнозування.
16. Прогнози Дж. Модельського, Дж. Аррігі, І. Уоллерстайна, Дж. Голдстайна, С. Хантінгтона, К. Уолтса, Х. Макрея.
17. Етапи становлення аналізу зовнішньої політики та їх сутність.
18. Початковий етап становлення аналізу міжнародних економічних відносин (друга половина 50-х рр.).
19. Порівняльні дослідження зовнішньої політики, структурно-функціональний аналіз зовнішньої політики.
20. Аналіз міжнародних економічних відносин.
21. Виклики глобалізації для аналізу зовнішньої політики.

22. Співвідношення традиційної та нової парадигм у аналізі міжнародних економічних відносин.
23. Поведінка держави на міжнародній арені. Методи аналізу та критерії оцінки.
24. Аналіз діяльності представників держави в міжнародних відносинах.
25. Особливості відбору інформації при зовнішньополітичному аналізі.
26. Проблема профільної та фонові інформації у зовнішньополітичному аналізі.
27. Характер, типологія джерел інформації прикладного політичного аналізу.
28. Джерела інформації в сфері міжнародних економічних відносин.
29. Контент-аналіз, завдання та види контент-аналізу.
30. Спеціальні методики контент-аналізу. Якісний варіант контент-аналізу.
31. Івент-аналіз. Інтент-аналіз. Дискурс-аналіз.
32. Основні види групових експертних оцінок.
33. Методи на основі простого обміну думками з приводу конкретної політичної проблеми.
34. Метод комісій. Нарада як спосіб здійснення групових експертних оцінок.
35. Брейнстормінг. Основні принципи та етапи брейнстормінгу.
36. Метод синектики.
37. Дельфійський метод.
38. Використання статистичних та математичних методів для аналізу подієвої інформації.
39. Ситуаційний аналіз. Методика проведення ситуаційного аналізу.
40. SWOT-аналіз.
41. Аналіз місця і ролі держави в багатополярній геополітичній моделі сучасного світу.
42. Аналіз геополітичних кодів держави.
43. Вибір ефективних засобів в реалізації стратегічних інтересів держави на міжнародній арені (воєнні, політичні, економічні, ідеологічні, культурні та ін.).

44. Оцінка стратегічних ризиків держави на міжнародній арені та можливих негативних наслідків.
45. Фактори, що обумовлюють можливість прогнозування у міжнародних відносинах.
46. Визначення об'єкта прогнозування.
47. Повнота, достовірність і точність даних про об'єкт прогнозування
48. Формування гіпотези при прогнозуванні.
49. Прогнозування на основі причинних зв'язків.
50. Прогнозування за аналогією.
51. Застосування теорії ймовірності при прогнозуванні.
52. Передбачення на основі стійких тенденцій розвитку міжнародних відносин.
53. Статистичний матеріал у прогнозуванні міжнародних економічних відносин.
54. Врахування особового фактору в прогнозуванні зовнішньої політики.
55. Врахування національного характеру та культурних особливостей народу при прогнозуванні зовнішньої політики.
56. Визначення об'єкта прогнозування в системі міжнародних відносин.
57. Фактори, що обумовлюють можливість прогнозування у міжнародних відносинах.
58. Класифікація методів прогнозування за І.В. Бестужевим-Ладою: експертні (інтуїтивні) та фактографічні (формалізовані) методи.
59. Інтуїтивні методи (індивідуальні і колективні): метод інтерв'ю; метод деструктивної віднесеної оцінки; аналітичний метод тощо.
60. Фактографічні методи: статистичний; прогнозна екстраполяція та інтерполяція; метод історичних аналогій тощо.
61. Класифікація методів прогнозування (В.Я. Матвієнко): екстраполяційне та цільове прогнозування.
62. Методи якісного екстраполяційного прогнозування (прогностичної добудови): метод ізольованої добудовчої екстраполяції; провідної еволюційної форми; багатокомпонентної добудови.

63. Метод кількісного екстраполяційного прогнозування (динамічні екстраполяційні методи): ізольована екстраполяція; метод часового лага (метод кривої випередження); метод екстрапольованої кривої випередження; метод опорного показника; метод багатокомпонентної екстраполяції.
64. Види верифікації прогнозів: пряма, непряма, інверсійна, консеквентна верифікація, верифікація повторним досвідом, верифікація опонентом, верифікація врахуванням помилок, верифікація компетентним експертом.
65. Основні напрямки використання комп'ютерних моделей в аналізі міжнародних відносин.
66. Види моделей та баз даних з аналізу міжнародних конфліктів, балансу сил та прогнозування світового розвитку.
67. Характеристика основних аналітичних прийомів, що використовуються при обробці інформації у комп'ютерному моделюванні.
68. Зовнішньополітичний аналіз та прогнозування в структурі державного апарату країн Західної Європи.
69. Державні органи зовнішньої політики Франції, Німеччини, Великобританії.
70. Основні державні аналітичні центри в сфері міжнародних економічних відносин.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Артёмов І. В. Європейська інтеграція України: стан, проблеми, перспективи : зб. наук. статей. Книга 2. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2014. 452 с.
2. Боришполец К. П. Методы политических исследований. М. : Аспект Пресс, 2005. 221 с.
3. Ващенко К. Методологічні засади дослідження політичного аналізу і прогнозу. *Нова парадигма*. Вип. 61. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. С. 73–85.
4. Ващенко К. О. Алгоритми та етапи аналітичного процесу в політичному аналізі. *Гілея (науковий вісник)* : зб. наук. праць. Вип 16. К. : УАН ТОВ «НВП ВІП», 2008. С. 152–159.

5. Ващенко К. О. Політичний аналіз і прогноз в сучасній Україні : монографія. К. : Логос, 2008. 288 с.
6. Ващенко К. О. Специфіка прогностичного забезпечення міжнародної політики. *Політологічний вісник*: зб. наук. праць. Вип 37. К. : «ІНТАС», 2008. С. 70–79.
7. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні : автореферат дис... доктора політ. наук: 23.00.01. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 34 с.
8. Власов В. Г. Зміст та механізми зовнішньої політики сучасної держави. *Міжнародні відносини*. Серія «Політичні науки». 2015. №8. С. 1–14.
9. Вовк Р. В. Моделювання міжнародних відносин : навч. посіб. К. : Знання, 2012. 246 с.
10. Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування : навч. посібник. К. : МАУП, 2005. 152 с.
11. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. К. : Генеза, 2006. 400 с.
12. Деменко О. Ф. Пріоритети зовнішньої політики України на сучасному етапі. *Вісник Національного університету оборони України*. 2014. Вип. 4. С. 362–367.
13. Євмешкіна О. Л. Поняття прогнозування та взаємозв'язок прогнозування й державного стратегічного планування. *Держава та регіони*. 2016. №3 (55). С. 28–32.
14. Євмешкіна О. Л. Реалізація функції прогнозування на різних рівнях державного управління. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. №1 (32). С. 28–32.
15. Каменецький М. С. Прогнозування зовнішньополітичне. *Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т.* / Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. К. : Знання України, 2004. Т. 2 812 с.
16. Коваленко А. О. Політичний аналіз і прогнозування. К. : Науковий світ, 2002. 201 с.
17. Лисенко Ю. В. Теоретичні основи політичного прогнозування. *Нова парадигма*. 2015. Випуск 126. С. 150–159.

18. Макаренко Є. А. Проблеми, здобутки і перспективи спільної зовнішньої політики ЄС: погляд на сучасність і майбутнє. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2012. Вип. 108(1). С. 14–22.
19. Макаренко Є. А. Інформаційна демократія у стратегіях зовнішньої і внутрішньої політики республіки Польща. *Міжнародні відносини*. Серія: Політичні науки. 2017. № 13. С. 34–41.
20. Муковський І. Т., Міщенко А. Г., Шевченко М. М. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах : навч. посіб. К. : Кондор, 2012. 224 с.
21. Піпченко Н. О. Соціальні медіа у структурі зовнішньої політики провідних міжнародних акторів : монографія. Київ : Центр вільної преси, 2014. 333 с.
22. Резнікова Н. В. Міжнародне економічне співробітництво в сфері економічної політики: проблема збереження суверенітету та аналіз потенційних вигод. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*: у 2 ч. К. : КНУ імені Тараса Шевченка. Інститут міжнар. відносин, 2013. Вип. 113, ч. II. С. 149–159.
23. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада Плюс, 2004. 392 с.
24. Седляр Ю. О. Еволюція аналізу зовнішньої політики як наукового напрямку. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2016. Випуск 93 (Частина II). С. 43–50.
25. Симонов К. В. Политический анализ : учебное пособие. М. : Логос, 2002. 152 с.
26. Сізіх Н. В. Теорія прийняття рішень в міжнародних відносинах : навчальний посібник до лекційного курсу. К. : Кобза, 2003. 208 с.
27. Степко О. М. Методи аналізу при проведенні комунікаційних кампаній. *Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ*. Серія: економіка, право, політологія, туризм. Т.1 (№1). 2010.
28. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах : монографія. К. : Вадекс, 2018. 542 с.

29. Стратегічні комунікації : підручник. К. : Вадекс, 2019. 446 с.
30. Телешун С. О., Рейтерович І. В. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні : навч.-метод. матеріали. К. : НАДУ, 2013. 36 с.
31. Телешун С. О., Баронін А. С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації : курс лекцій. К. : Вид. Паливода А. В., 2001. 112 с.
32. Терещук В. І. Системний аналіз інституціонального забезпечення реалізації зовнішньої політики публічної дипломатії (на основі досвіду США). *Міжнародні відносини*. Серія «Політичні науки». №11. 2016.
33. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні : моногр. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 750 с.
34. Шпига П. С. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики : конспект лекцій. К. : КиМУ, 2004. 108 с.
35. Янг. Е., Куїнн Л. Як починати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики : практичний посібник для радників з державної політики у Центральній Європі / Пер. з англ. К. : К.І.С., 2003. 120 с.
36. Dunn W. Public Policy Analysis: An Intruduction. 3rd edition / W.Dunn. Pearson Education Inc., 2004. 510 p.
37. Daniell K., Morton A. Morton A. Policy analysis and policy analytics. *Annals of Operations Research*, volume 236. 2016. p.1–13.
38. Manski C. Communicating uncertainty in policy analysis. *PNAS*. April 16. 2019. p. 116–122.
39. Weimer D., Vining A. Policy Analysis: Concepts and Practice. New York, 2017. p. 470.

Додаткова:

1. Антонова О. В. Роль виробників державно-управлінських рішень у процесі формування державної політики. *Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. праць*. Д. : ДРІДУ УАДУ, 2001. Вип. 3. С. 86–95.
2. Балуев Д. Г. Введение в политический анализ. Ниж. Новгород, 2000. 189 с.

3. Браун М. П. Посібник з аналізу державної політики / Пер. з англ. К. : Основи, 2000. 243 с.
4. Брус Т. М. Аналіз державної політики як знаряддя громадянського суспільства. *Актуальні проблеми державного управління*: Зб. наук. праць. Д. : ДФ УАДУ, 2001. Вип. 2. С. 92–99.
5. Валецький О. Л. Державна політика в Україні: методологія аналізу, стратегія, механізми впровадження. К. : НІСД, 2001. 242 с.
6. Валецький О. Л. Теорія і практика політичного аналізу : навч. посіб. К. : Міленіум, 2003. 227 с
7. Говлет М. Дослідження державної політики: цикли та підсистеми політики / Пер. з англ. Л. : Кальварія, 2004. 264 с.
8. Гогвуд Б. Аналіз політики для реального світу / Пер. з англ. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 396 с.
9. Дегтярев А. А. Политический анализ как прикладная дисциплина: Предметное поле и направления разработки. *Полис*. 2004. № 1. С. 85–97.
10. Дегтярев А. А. Принятие политических решений. М. : КДУ, 2004. 236 с.
11. Ожиганов Э. Н. Стратегический анализ политики: Теоретические основания и методы : учеб. пособие. М. : Аспект Пресс, 2006. 272 с.
12. Пал Л. Аналіз державної політики / Пер. з англ. К. : Основи, 1999. 422 с.
13. Панарин А. С. Глобальное политическое прогнозирование : учебник для вузов. М. : Алгоритм, 2000. 352 с.
14. Петренко І. І. Політичні ризики: зміст та особливості прогнозування. *Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї*. К., 2010. Вип. 19. С. 211–222.
15. Пик С. М. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики. Програма навчальної дисципліни для здобувачів за напрямом підготовки «Міжнародні відносини», спеціальністю «Міжнародні відносини». Львів: ЛНУ, 2010. 16 с.

16. Политический процесс: основные аспекты и способы анализа : сборник учебных материалов / Под ред. Мелешкиной Е. Ю. М. : ИНФРА, 2001. 304 с.
17. Романов В. Є. Аналіз державної політики: проблеми походження, теорії та перспектив розвитку. *Вісник УАДУ*. 2001. № 1. С. 250–256.
18. Современные международные отношения и мировая политика : учебник / А. В. Торкунов., И. Г. Тюлин., А. Ю. Мельвиль и др. М. : Просвещение: МГИМО, 2004. 991 с.
19. Тертичка В. Інформаційно-аналітичне забезпечення державної політики. *Вісник УАДУ*. 2000. № 1. С. 314–325.
20. Тертичка В. Проблеми оцінювання результативності й ефективності в аналізі державної політики. *Вісн. Укр. акад. держ. упр. при Президентіві України*. 2002. № 1. С. 215–222.
21. Тинкован О. Проблеми розвитку недержавних дослідних організацій в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*: Зб. наук. праць. Д. : ДФ УАДУ, 2001. Вип. 2. С. 104–109.
22. Туронок С. Г. Политический анализ : курс лекцій. М. : Дело, 2005. 360 с.
23. Україна і світ: прагнення змін : монографія / редкол.: М. Антонович, Н. Висоцька, С. Курбатов та інші. К. : Дух і літера, 2010. 448 с.
24. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів) : підручник / Дипломатична академія України при МЗС України. 2-ге вид. К. : Кондор, 2011. 290 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <https://www.unian.ua> – Українське Незалежне Інформаційне Агентство Новин
2. <https://www.ukrinform.ua> – Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ»
3. <http://institute.gorshenin.ua> – Київський інститут проблем управління імені Горшеніна

4. <http://dif.org.ua> – Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва
5. <http://razumkov.org.ua> – Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова
6. <http://www.fpri.kiev.ua> – Інститут зовнішньополітичні досліджень
7. <http://prismua.org/pro-radu/> – Рада зовнішньої політики «Українська призма»
8. <https://mfa.gov.ua/ua> – Міністерство закордонних справ України

**Зразок оформлення титульної сторінки звіту про
самостійну роботу**

Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту
Кафедра економіки підприємства та міжнародного бізнесу

**Звіт
про самостійну роботу**

**з дисципліни "Аналіз та прогнозування в міжнародних
економічних відносинах"**

Виконав(ла):

Студент __ курсу __ групи
спеціальності _____

П.І.Б. _____

Перевірив: (П.І.Б. викладача)

Рівне — 20__